

12. Photomorphogenic responses of plants to uv-b radiation. *Photobiological Sciences Online (PSO)*. URL: <http://photobiology.info/Jenkins.html> (date of access: 21.05.2021).

13. Hyssop growing information | Johnny's selected seeds. *Johnny's Selected Seeds | Supporting Farms & Gardens Since 1973*. URL: <https://www.johnny-seeds.com/growers-library/herbs/hyssop/hyssop-key-growing-information.html> (date of access: 21.05.2021).

14. Kovalenko O., Abramova V., Andriychenko L. Productivity of common hyssop under conditions of drip irrigation in the southern steppe of Ukraine development of the agricultural sector and introduction of scientific research into production: materials of the international scientific and practical conference, October 17-19, 2018, Mykolaiv: MNAU, 2018. 7-9 pp.

15. Fedorchuk M. I. Productivity of garden sage depending on the degree of intensification of elements of cultivation technology in irrigation conditions in the south of Ukraine. *Irrigated agriculture*. 2010. № 54. 275-280 pp.

УДК 633.11

Манушкіна Тетяна,
кандидат сільськогосподарських наук
Туполенко Олександр,
здобувач вищої освіти групи АМП 2/1
Миколаївський національний аграрний університет

РОЛЬ ЕКСПОРТУ ЗЕРНА ПШЕНИЦІ З УКРАЇНИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ У СВІТІ

У сучасному світі за даними Міністерства сільського господарства США (USDA) 870 мільйонів людей не мають доступу до достатньої кількості поживної та безпечної їжі [1]. Враховуючи зростання населення та збільшення доходів попит на продовольство зростає на 70-100 % до 2050 року. Щоб задовольнити цю потребу, за оцінками ООН, виробництво продовольства в країнах, що розвиваються, потрібно збільшити майже вдвічі [1, 2].

Зерно пшениці використовується в усьому світі як основний продукт харчування. Найбільше у світі вирощується три види пшениці: м'яка (*Triticum aestivum*), тверда (*T. durum*) і щільноколоса, або карликова (*T. compactum*). Пшеницю вирощують як товарну культуру, оскільки вона забезпечує достатньо високу урожайність, добре росте в помірному кліматі з коротким вегетаційним періодом, дає високоякісне борошно. Більша частина пшеничного борошна використовується для виготовлення таких продуктів, як хліб, макаронні вироби, пластівці, тістечка, печиво тощо. Крім того, пшеницю

використовують для виробництва крохмалю, солоду, декстрази, глютену, спирту та інших продуктів. Пшениця має вміст білка близько 13% і є основним джерелом рослинного білка в раціоні харчування людини. Це також важливе джерело вуглеводів. Якщо споживати цільнозернові продукти з пшениці, вона є джерелом харчових волокон [3].

Україна є великим світовим виробником та експортером зерна. У 2021 році країна посідала 6-е місце серед найбільших експортерів пшениці (20 млн т, або 10% світового експорту). Кожного року USDA проводить аналіз сільськогосподарського ринку. За результатами 2019/2020 маркетингового року в сукупності за обсягом експорту всіх зернових культур Україна посіла друге місце, поступившись першістю США [1]. У 2021-2022 маркетинговому році, станом на 21 лютого, експортовано 42,6 млн тонн зернових: 17,8 млн тонн пшениці, 5,6 млн тонн ячменю, 160,1 тис. тонн жита, 18,7 млн тонн кукурудзи, 66,3 тис. тонн борошна. Всього з початку 2022/2023 маркетингового року Україна експортувала 10,85 млн т зерна та борошна проти 16,59 млн т за 2021/2022 маркетинговий рік, або 65,4% [4, 5].

Сьогодні, не дивлячись на військові дії та ускладнену логістику, наша країна входить в ТОП-10 світових експортерів, а по окремим позиціям – в ТОП-5 та ТОП-3. Частка експорту соняшникової олії становить близько 40%, насіння соняшнику – 27%, зерна ячменю – 5%, зерна пшениці – 3%, насіння ріпаку – 3%, зерна кукурудзи – 2%. Основними покупцями пшениці та кукурудзи з України є країни Близького Сходу та Північної Африки – Єгипет, Ємен, Ізраїль, Індонезія, Бангладеш, Ефіопія, Лівія, Ліван, Туніс, Марокко, Пакистан, Саудівська Аравія, Туреччина. Тому проблема продовольчої безпеки стосується цих країн найбільше. За результатами досліджень Київської школи економіки виявлено, що понад 400 млн людей у всьому світі залежать від поставок зерна лише з України [5].

Таким чином, Україна є важливим експортером зернової продукції у світі, у тому числі й зерна пшениці, тому на сьогодні актуальними є питання збільшення продуктивності рослин, підвищення якості зерна та одержання екологічно безпечної продукції.

Список використаної літератури

1. Food Security. URL: <https://www.usda.gov/topics/food-and-nutrition/food-security>.
2. FAO. 2021. World Food and Agriculture – Statistical Yearbook 2021. Rome. <https://doi.org/10.4060/cb4477en>.
3. Wheat Production by Country 2022. URL: <https://worldpopulationreview.com/country-rankings/wheat-production-by-country>
4. Скільки зернових експортує Україна. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/02/22/infografika/ekonomika/skilky-zernovykh-eksportuye-ukrayina>.
5. Зерно та війна. URL: <https://biocor-tech.com/blog/zerno-ta-viyna>